

ประเภทของภูมิปัญญาด้าน คนตรี วรรณกรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

ชื่อภูมิปัญญา คำว้อยใส่สาว (นาเคียน ตำบลจอมจันทร์)

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

คำว้อยใส่สาว เป็นการจีบสาวของคนโบราณที่ได้กระทำกันเมื่อตอนที่จีบสาวนางนั้น ซึ่งคำว้อยแต่ละบทจะแตกต่างกันไป ตามความสามารถของผู้ร้องคำว้อย หากคำว้อยถูกใจสาวก็มีโอกาสที่จะได้กลับมาเที่ยวหาสาวนางนั้นอีกครั้ง หรือไม่ก็พิชิตหัวใจของสาวนางนั้นไปครองได้เลย และสาวอาจจะตกลงปลงใจแต่งงานกับหนุ่มก็ได้คำว้อยจึงเป็นวรรณกรรมในสมัยบรรพบุรุษที่เป็นเอกลักษณ์ของคนท้องถิ่นเวียงสา

กระบวนการ

สะบันงาเคียนใบเจียแต่เก้ามาหอมสาบเข้ามะโนคติใจ สลิดช่อนใบเป็นเคียวคอดเกี้ยว อยู่มาตั้งวันน้องหวังคอดเกี้ยว เป็นดอกบานงามจาดนัย เสียน้อยได้ติดสลิดสลักมาหวนคอดเกี้ยวคำจาย หวนคอดหวนต้องหวนน้องหวนตื่นหวนเนื้อหวนคิง ต่วงตื่นบ่ได้ เสียน้องได้ติดปีคอดบ่ได้ ตายเมื่อใดเมื่อนั้น อันน้องฮักจายเปียบไปเจียนั้น เป็นเคียวคอดเกี้ยวหวนจาย กั้นเป็นของมกน่องฮักตึงกั้นบ่ละเปาปิง ขว้างละเสียได้กับเป็นของกั้นจะลั่นลง บ่หื้อคนใดรู้ซ้า น่องรักคำจายเหมือนเตากับน้ำซ้าแสง ยิ่งอันเมาขึ้นน่องได้ฮักแล้วบ่หื้อเสียลิมเหมือนเขากับพิม เปรียบนั้นเนอเจ้า น่องน่งกองหาไปมาออกเข้าในหอเรียนยิงแห่งน่อง พ่อไผบ่เหมือนกับเจ้าเพื่อนป่องในโขงเขตห้องนาเคียน น่องตึงเล่งกั้นบ่หื้อมีเสียง เขาเล่ามันเนียงสะด้าน ท้าวบ้านน่องจักให้สมพ่อบัวไกวก้านอันตัวจาย คานคาดไว้เอาตายเป็นตายบ่ได้พี่ให้ ตามไผคำห้ามเปียงใดน่องตึงบ่ยังบ่พองกำไผ แต่มตายกับจายบ่ฮักใจซ้า บ่ได้คำจายจักเอาวันหน้าเมื่อตัวจายเปงแก่ข้าวบ่เหมือน หนึ่งนายเจ้าสร้อยดอกบัว บ่รู้เหี้ยคอันมายแคนหลอรนเหลือกว่าน่องยังมีมาแพมน่อง ตึงบ่อแยงบ่แฝงใครฮู้ บ่เหมือนหนึ่งนายเจ้าแสงนกดู้ น่องหมายพองคูบ่ยัง กั้นเป็นบอไฟบ่หื้อเค้นก้างจักถั่งขึ้นสุดควัน บุญน่องบ่หนักศกบ่หนา เปียมเหมือนพริกคำใส่ยาลาบซ้า เหล็กตัวบ่ดีสิ่วซ้าบ่กล้าใครกำเอามาส่วไม้เงินตัวบ่หลายใครกะไว้ใจ งามहु่มถูกหนี่ตั้งลำเปียบเหมือนน้ำฮ้อน จีบป้ามาขังโอกนุโททำมีสิ่งข่างได้เปียบเหมือนจี่หนาวหายจี่ไขเป็นสันใดไปเหตุนั้น ยศตัวก็เขียมบุญบ่เต็มกำได้ เป็นไฟน้อยหัวแดง เมาฮักพี่ให้เป็นซ้ากินแหง พ่อศรีทองแดงทำเสยบ่ฮัก หลอนฝนตกใบไม้หลังลู่ เสียลมเจยลวดบ่ด วันใดคืนใดบ่ได้ปากตักน่องบ่ฮู้ คนใดจับใจน่องนักถูกตัดหัวใจพ่อไผคนใดบ่เหมือนดังเจ้า สะบานางบานหลามปล่ายใบลู่ บ่มีไผฮู้

ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับ

1. ได้ศึกษาวรรณกรรมที่มีมาแต่ครั้งบรรพกาล
2. ได้สืบทอดวรรณกรรมไว้ให้ลูกหลาน ได้สืบทอดสืบต่อกันไป

แหล่งข้อมูล

นายเป็ง ชุ่มเฟื้อย

บ้านเลขที่ 67 หมู่ 2 ตำบลจอมจันทร์ อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน